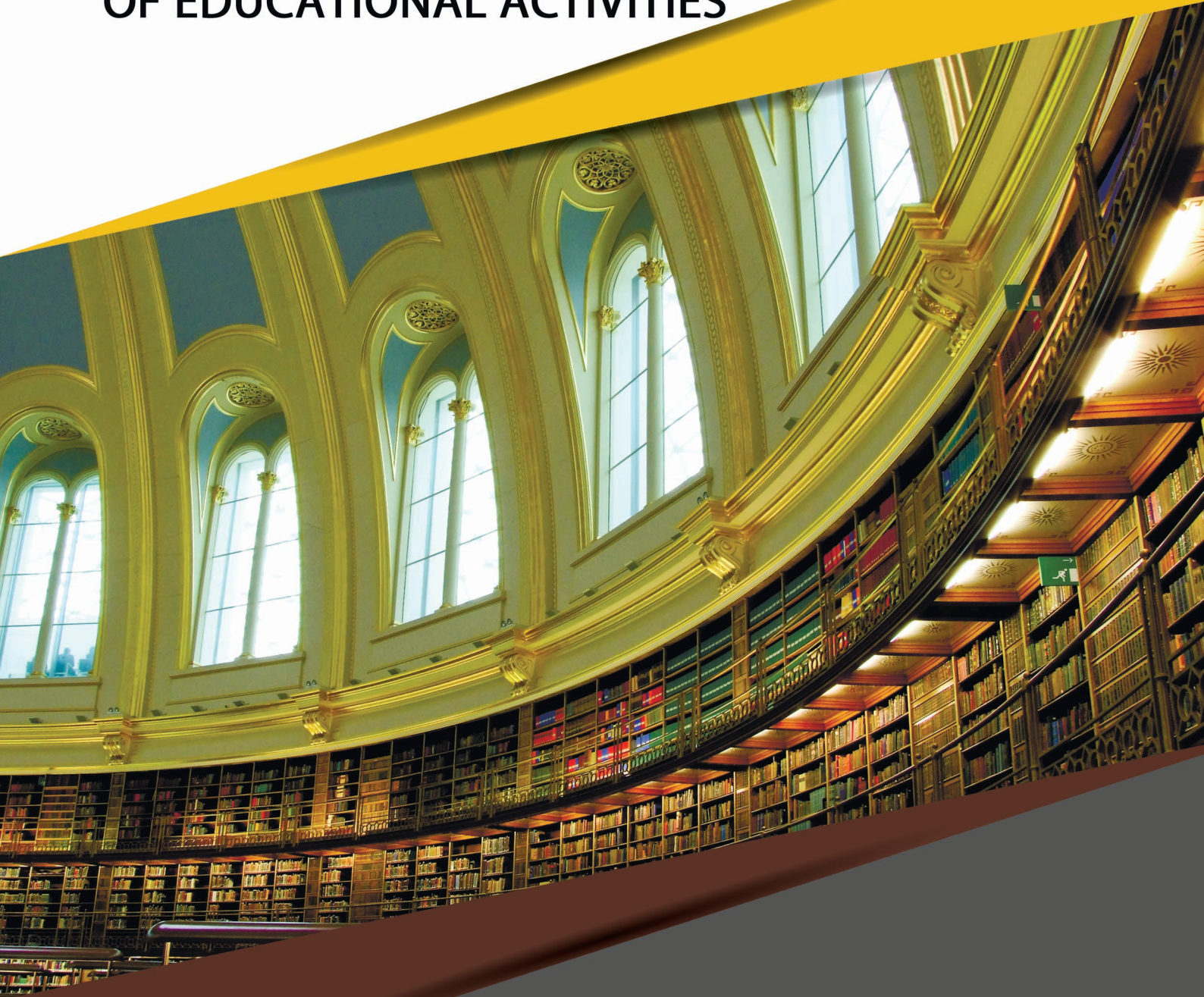

MONOGRAPH

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE FUNCTIONING OF EDUCATION. WAYS TO IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

DOI 10.46299/ISG.2021.MONO.PED.II
ISBN 978-1-63848-668-8
BOSTON (USA) – 2021
ISG-KONF.COM

ISBN - 978-1-63848-668-8

DOI- 10.46299/ISG.2021.MONO.PED.II

*Theoretical foundations of the
functioning of Education.
Ways to improve the effectiveness
of educational activities*

Collective monograph

Boston 2021

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE FUNCTIONING OF EDUCATION. WAYS TO
IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

ISBN - 978-1-63848-668-8

DOI - 10.46299/ISG.2021.MONO.PED.II

Authors - Baranovska O., Kondratska H., Chepelyuk A., Budynekych S., Lappo V., Moskalyova L., Gurova T., Mosiakova I., Nozdrova O., Bartieniwa I., Радченко О., Файдевич В., Андрійчук Ю., Констанкевич В., Чиж А., Чижова Н., Антоненко І., Ауурова Г., Bolsynbekova G., Болсынбекова Г.А., Аюпова Г.Т., Демус Я., Самсонова О.О., Чорна Г.В., Скірко Г.З., Чорна Г.В., Фазан Т., Фазан В., Ходунова В., Гребцова И., Akimov I., Sergacheva V., Gulbs O., Dekhtyarenko S., Kuzmina V., Zhuk E., Gurevych R., Habriichuk L., Herasymenko N., Opushko N., Hamska N., Kovalevska O., Oleynik O., Kolesnyk A., Rumyantseva E., Yatsyshyn N., Більченко Є., Дуднік В., Тухтарова Т., Дзіговський М., Есенгабылов И.Ж., Алдабергенова А.О., Исаева Г.Б., Коваль Г.М., Куруц Н.В., Гасинець Я.С., Карбованець О.І., Мельник О., Федотова О., Томаз І., Хмельникова Л., Маслак Г., Слесарчук В., Шиман О., Dekusar G., Davydova N., Мельничук В.О., Назаревич В.В., Vocheliuk V., Pozdniakova O., Pozdniakova-Kyrbatiwa E., Panov N., Dzhezhelei O., Diakova Y., Levandovska H., Pchenko O., Kotova O., Hryhoriewa V., Tatchenko V., Hniedkova O., Poleva J., Poliakova J., Stepanov A., Lisna T., Toryanik L., Kovalenko Z., Chernyshenko O., Івченко В., Андрейко О., Бабінцева Л.Ю., Видиборець С.В., Горяїнова Н.В., Булавіна О.А., Білозерська С., Мащак С., Гриценко Н.Л., Чалий О.В., Стучинська Н.В., Есенгабылов И.Ж., Елепбергенова А.У., Криванкова Л.С., Оразбаева А.А. Коваленко О., Люльченко В., Сусло Л., Орлова О., Панфілов О., Онипченко П., Тимошенко О., Марков А., Громико О., Радомська В., Самойленко О.М., Євстрат'єв С.В., Силюга Л., Ковалевич І., Снігір'ова А., Тарасов А., Стотика І., Власенко Е., Стотика О., Удовиченко І.

Published by Primedia eLaunch
<https://primediaelaunch.com/>

Text Copyright © 2021 by the International Science Group(isg-konf.com) and authors.

Illustrations © 2021 by the International Science Group and authors.

Cover design: International Science Group(isg-konf.com). ©

Cover art: International Science Group(isg-konf.com). ©

All rights reserved. Printed in the United States of America. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required.

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE FUNCTIONING OF EDUCATION. WAYS TO
IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe and Ukraine. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science.

The recommended citation for this publication is:

Theoretical foundations of the functioning of Education. Ways to improve the effectiveness of educational activities: collective monograph / Baranovska O. – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2021. 674 p. Available at : DOI - 10.46299/ISG.2021.MONO.PED. II

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE FUNCTIONING OF EDUCATION. WAYS TO
IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

TABLE OF CONTENTS

1.	EDUCATION	
1.1	<p>Baranovska O.¹</p> <p>ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ</p> <p>¹ Institute of Pedagogy of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine</p>	16
1.2	<p>Kondratska H.¹, Chepelyuk A.¹, Budynkevych S.¹</p> <p>SPORT IN THE PRESENT ERA</p> <p>¹ Department of sport disciplines and tourism Drohobych State Pedagogical University I. Franko</p>	24
1.3	<p>Lappo V.¹</p> <p>STRUCTURAL COMPONENTS OF THE PROCESS OF FORMING THE SPIRITUAL VALUES OF STUDENT YOUTH</p> <p>¹ Department of Pedagogy and Psychology of Kolomyia Educational Scientific Institute of the Vasyl Stefanyk Precarpathian National University</p>	36
1.4	<p>Moskalyova L.¹, Gurova T.²</p> <p>VOLITIONAL OR AUTONOMOUS BEHAVIOR MANAGEMENT: THEORETICAL ASPECTS FOR PEDAGOGICAL PRACTICE</p> <p>¹ Department of Preschool Education and Social Work, Bogdan Khmelnytsky Melitopol state pedagogical university</p> <p>² Department of Teaching Methods of Germanic Languages, Bogdan Khmelnytsky Melitopol state pedagogical university</p>	46
1.5	<p>Mosiakova I.¹</p> <p>UPDATING THE IDEAS OF THE REPRESENTATIVES OF THE NEW SCHOOL OF SCIENTIFIC MANAGEMENT TO IMPROVE THE EDUCATIONAL MANAGEMENT OF MULTIDISCIPLINARY INSTITUTIONS OF EXTRACURRICULAR EDUCATION</p> <p>¹ Department of Preschool Education and Social Work Melitopol State Pedagogical University named after Bohdan Khmelnytsky</p>	53

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE FUNCTIONING OF EDUCATION. WAYS TO IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

1.6	<p>Nozdrova O.¹, Bartienieva I.¹</p> <p>FEATURES OF FORMATION OF CIVIC COMPETENCIES OF JUNIOR SCHOOLCHILDREN IN THE SYSTEM OF TRAINING OF FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHERS IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS</p> <p>¹ Senior Lecturer at the Department of Pedagogy, South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky, Odessa, Ukraine</p>	65
1.7	<p>Радченко О.¹, Файдевич В.¹, Андрійчук Ю.², Констанкевич В.², Чиж А.²</p> <p>ОСНОВНІ ШЛЯХИ ПОПЕРЕДЖЕННЯ НАРКОМАНІЇ СЕРЕД ПІДЛІТКІВ ТА МОЛОДІ ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ Й СПОРТУ</p> <p>¹ Луцький національний технічний університет, ² Луцький педагогічний коледж</p>	75
1.8	<p>Чіжова Н.¹, Антоненко І.¹</p> <p>ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ В ТЕХНІЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ: ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ</p> <p>¹ Національний технічний університет України «КПІ ім. Ігоря Сікорського»</p>	81
2.	GENERAL AND PRE-SCHOOL PEDAGOGY	
2.1	<p>Ayurova G.¹, Bolsynbekova G.¹</p> <p>ЖОҒАРЫ МЕКТЕП ОҚЫТУШЫСЫНЫҢ ТҰЛҒАЛЫҚ ДАМУ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН ТИПОЛОГИЯЛЫҚ ЖІКТЕУ ТЕОРИЯЛАРЫ</p> <p>¹ Kazakh Humanitarian and Legal Innovation University, Republic Kazakhstan, Semey</p>	90
2.2	<p>Болсынбекова Г.А.¹, Аюпова Г.Т.¹</p> <p>ПОДХОДЫ К ФОРМИРОВАНИЮ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ К ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ</p> <p>¹ Казахский гуманитарно-юридический инновационный университет г. Семей, РК</p>	103

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE FUNCTIONING OF EDUCATION. WAYS TO IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

2.3	Демус Я. ¹ ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ПСИХОЛОГА І ТРЕНЕРА У ПРОЦЕСІ СТАНОВЛЕННЯ СУЧАСНОГО СПОРТСМЕНА ¹ Postgraduate student at Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University	115
2.4	Самсонова О.О. ¹ , Чорна Г.В. ² ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ КОНЦЕПЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ВПЛИВУ НА РОЗВИТОК ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ¹ Кафедра дошкільної та початкової освіти, Запорізький національний університет	122
2.5	Скірко Г.З. ¹ Чорна Г.В. ¹ ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНКЛЮЗИВНИХ УМОВАХ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ¹ Кафедра дошкільної та початкової освіти, Запорізький національний університет	131
2.6	Фазан Т. ¹ , Фазан В. ¹ ХРИСТИЯНСЬКА ПЕДАГОГІКА – ОСНОВА СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ ДИТИНИ ¹ Poltava V.G. Korolenko National Pedagogical University	139
2.7	Ходунова В. ¹ РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ ЗАСОБАМИ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ (НА ПРИКЛАДІ ФІНЛЯНДІЇ, ШВЕЦІЇ, НОРВЕГІЇ, ДАНІЇ) ¹ кафедра педагогіки і психології дошкільної освіти Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова	148
3.	HISTORY	
3.1	Гребцова И. ¹ ОСОБЕННОСТИ ФОРМИРОВАНИЯ ЦЕНТРАЛИЗОВАННОЙ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ В РОССИЙСКОЙ ИМПЕРИИ В ПЕРВОЙ ТРЕТИ XIX СТ. ¹ Department of the World History, Odessa I. I. Mechnikov National University	154

4.	INNOVATION IN EDUCATION	
4.1	Akimov I. ¹ , Sergacheva V. ¹ ИННОВАЦИОННЫЕ АСПЕКТЫ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПЕДАГОГА ¹ Department of Psychology, "Samara branch of St. Petersburg State University of trade unions»	165
4.2	Gulbs O. ¹ , Dekhtyarenko S. ¹ , Kuzmina V. ² , Zhuk E. ³ РОЗВИТОК ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ¹ Department of Psychology, of Umansky State Pedagogical University named after Pavel Tychna ² Department of Psychology, Gorlovsky Institute of foreign languages "Donbass State Pedagogical University" ³ Department of Psychology, "National Medical University named after Alexander Bogomolets"	188
4.3	Gurevych R. ¹ , Habriichuk L. ² , Herasymenko N. ² , Opushko N. ¹ , Hamska N. ¹ ТРАНСФОРМАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В ХХІ СТОЛІТТІ ¹ Science-educational Institute of Pedagogy, Psychology and Training of Masters of High Level Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine ² Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, Ukraine	209
4.3.1.1	ПРОФЕСІЙНА ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА В ХХІ СТОЛІТТІ: ПРОБЛЕМИ, ВИКЛИКИ, ПЕРСПЕКТИВИ	209
4.3.1.2	РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ: ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ І ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	216
4.3.1.3	РОЛЬ ІНТЕГРАЦІЇ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ В ПІДГОТОВЦІ ВЧИТЕЛЯ	226
4.3.1.4	ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ НАВИЧОК ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	237
4.3.1.5	ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА НА РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ	246
4.4	Kovalevska O. ¹ ENGLISH AS A LINGUA FRANCA IN BUSINESS CONTEXTS: TEACHING LANGUAGE STRATEGIES ¹ Department of Ukrainian Studies and Foreign languages Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs	255

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE FUNCTIONING OF EDUCATION. WAYS TO IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

4.5	Oleynik O. ¹ , Kolesnyk A. ¹ PROBLEMS AND PROSPECTS OF ONLINE EDUCATION IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS ¹ Dnepropetrovsk State University of Internal Affairs	261
4.6	Rumyantseva E. ¹ IDENTIFICATION OF PHD STUDENTS' SUBJECT SPECIFIC AND GENERIC COMPETENCES AND THEIR INTEGRATION IN EAP SYLLABUS ¹ Department of Foreign Languages for Natural Sciences Faculties, Odesa I.I. Mechnikov National University	268
4.6.1	INTRODUCTION	268
4.6.2	METHODS OF THE STUDY	271
4.6.3	RESULTS	272
4.7	Yatsyshyn N. ¹ DISTANCE LEARNING IN THE PROCESS OF TEACHING ENGLISH FOR LAW STUDENTS: OPTIMISTIC OR SKEPTICAL CHALLENGES ¹ Department of Foreign Languages for the Humanities, Lesya Ukrainka Volyn National University	280
4.8	Більченко Є. ¹ ДІАЛОГО-КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ ПРОЕКТ ОСВІТИ: ВІТЧИЗНЯНА ЛОКАЛЬНІСТЬ В ГЛОБАЛЬНОМУ КОНТЕКСТІ ¹ кафедра культурології та філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова, Інститут культурології НАМ України, Київ	288
4.9	Дуднік В. ¹ , Тухтарова Т. ¹ , Дзіговський М. ¹ ТАЙМ-МЕНЕДЖМЕНТ ТА ЙОГО РОЛЬ В СИСТЕМІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ ¹ Науково-дослідна лабораторія інформаційних технологій та дистанційного навчання, Дніпро, Комунальний заклад вищої освіти «Дніпровська академія неперервної освіти»	307

THEORETICAL FOUNDATIONS OF THE FUNCTIONING OF EDUCATION. WAYS TO IMPROVE THE EFFECTIVENESS OF EDUCATIONAL ACTIVITIES

4.10	Есенгабылов И.Ж. ¹ , Алдабергенова А.О. ¹ , Исаева Г.Б. ² КОНЦЕПЦИЯ ПРИМЕНЕНИЯ СРЕДСТВ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБУЧЕНИИ ФИЗИКЕ ¹ Жетысуский университет им.И.Жансугурова, Казахстан, г.Талдыкорган ² Казахский Национальный педагогический университет им.Абая, Казахстан, г.Алматы	314
4.10.1	ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ИНФОРМАТИЗАЦИИ ФИЗИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ	314
4.10.2	ДИДАКТИЧЕСКИЕ ВОЗМОЖНОСТИ СРЕДСТВ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ФИЗИЧЕСКОМ ОБРАЗОВАНИИ	320
4.11	Коваль Г.М. ¹ , Куруц Н.В. ² , Гасинець Я.С. ² , Карбованець О.І. ¹ ВЕБ-КВЕСТИ ЯК ОСНОВА ТВОРЧОЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ І БІОЛОГІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ З МІКРОБІОЛОГІЇ, ВІРУСОЛОГІЇ, ІМУНОЛОГІЇ ¹ Медичний факультет, Ужгородський національний університет ² Біологічний факультет, Ужгородський національний університет	326
4.12	Мельник О. ¹ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ¹ Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного	337
4.13	Федотова О. ¹ , Томаз І. ¹ ПОНЯТТЯ ПЕРЕВЕРНУТОГО КЛАСУ. ПЕРЕВЕРНУТЕ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ПІДХІД FLIPPED CLASS ¹ Кафедра іноземних мов, Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	344
4.13.1.	ПЕРЕВЕРНУТИЙ КЛАС - БАЗОВА ФОРМА ТЕОРІЇ ЗМІЩАНОГО НАВЧАННЯ	347
4.13.2.	ІННОВАЦІЙНІ АКЦЕНТИ FLIPPED CLASS	348

Отже, особливість веб-квесту як засобу навчання полягає у реалізації освітніх завдань через ігрову діяльність; використанні сучасних технічних засобів навчання, які сприяють самовираженню студента; цілеспрямованому мотивуванню емоційної та інтелектуальної активності; пошуковому характеру навчальної діяльності; розвитку інформаційної та медіа грамотності, вчить використовувати інформаційний простір інтернет-мережі для розширення репертуару своєї майбутньої професійної діяльності.

4.12 Викладання гуманітарних дисциплін у технічних закладах вищої освіти України

У XXI столітті, коли відбувається перехід до інформаційно розвиненого суспільства, вища освіта набуває особливого значення для розвитку всього людства. Головним завданням кожного вищого навчального закладу, у тому числі і аграрного, є навчання і виховання молодшої особистості, яка зможе самостійно вирішувати складні професійні, політичні, економічні, соціальні, культурні та інші проблеми, які з'являються у сучасному суспільстві.

«Педагогіка нас вчить, що спочатку треба поставити завдання, мати певну практику, певні результати. Згодом ми повинні проаналізувати ці результати, просто їх перевірити, з'ясувати що саме вдалося, а що не вдалося. І лише на цій основі пропонувати студентству нові навчальні курси, або приймати якісь глобальні рішення щодо змін у системі освіти. На жаль, усі ми вже звикли працювати у дещо іншій площині, коли спочатку приймаються рішення, а потім педагогічні колективи змушені працювати «під ці рішення»» [315, с. 24].

Вища освіта в Україні в умовах сьогодення (проблеми в соціально-економічній сфері, нестабільна політична ситуація, освітянська реформа, війна на сході України та карантин в умовах пандемії COVID-19) вимагає від викладачів гуманітарних дисциплін для модернізації технічної освіти впровадження інноваційних методів викладання.

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність», інновації - це новостворені і вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно покращують структуру та якість виробництва і соціальної сфери [2, ст.1].

Становлення та розвиток нових технологій і методів у сучасній вищій освіті актуальні, тому є потреба у викладацьких кадрах, які б змогли забезпечити інноваційний підхід до реалізації цих тенденцій під час навчально-виховного процесу. Викладачі отримали можливість створювати і втілювати власні новітні

методики [317, с. 48]. Але слід зазначити, в умовах реформування системи вищої освіти, зменшення набору студентів, запровадження ЗНО для випускників коледжів та бакалаврів, виникає певна конкуренція між викладачами фахових та суспільно-гуманітарних дисциплін. Усі ці зміни активізували потребу оновлення і вдосконалення освітнього середовища ВНЗ. В Національній доктрині розвитку освіти зазначено, що в Україні повинен забезпечуватися прискорений, випереджальний інноваційний розвиток освіти шляхом оновлення змісту освіти та організації навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень [318].

Актуальність матеріалу обумовлюється тим, що в умовах модернізації суспільства, глобалізації світу, входження вітчизняної системи освіти у загально-світовий простір та тими викликами, що стоять перед Україною, без запровадження інноваційних технологій у закладах вищої аграрної освіти та збереження гуманітарних дисциплін, побудова громадянського суспільства у нашій державі буде занадто важкою. Оскільки саме суспільно-гуманітарні науки формують особистість студента відповідно до сучасних і реальних вимог нашого суспільства, розвивають його логічне, історико-філософське мислення, навчають політичному і соціально-економічному аналізу процесів, які відбуваються, та розкривають особливості розвитку нашого різномайтнього світу.

Метою роботи є спроба визначити характерні особливості засобів, форм і методів навчання за допомогою інноваційних технологій на прикладі роботи кафедри суспільно гуманітарних наук Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, розкрити специфіку їх використання в інтерактивному середовищі вишів України.

Терміни «традиційне навчання» та «інноваційне навчання» запропоновані групою вчених у доповіді Римському клубу (1978), який звернув увагу світової наукової громадськості на неадекватність принципів традиційного навчання вимогам сучасного суспільства до особистості, її пізнавальних можливостей. Інноваційне навчання орієнтоване на формування готовності особистості до

динамічних змін у соціумі за рахунок розвитку здібностей до творчості, різноманітних форм мислення, а також здатності до співробітництва з іншими людьми. Головними недоліками традиційної системи освіти є породжені нею невміння і небажання дітей вчитися, несформованість цілісного ставлення до власного розвитку та освіти. Подолання кризи сучасної освіти можливе завдяки формуванню принципово нової системи освіти [319, с.28].

Інновація освіти - цілеспрямований процес часткових змін, що ведуть до модифікації мети, змісту, методів, форм навчання й виховання, адаптації процесу навчання до нових вимог. Інновації у вищій школі передбачають: вивчення, узагальнення та поширення кращого вітчизняного, європейського та світового досвіду в цій сфері; організація і проведення конференцій, семінарів, круглих столів, тренінгових курсів з інноваційних методик викладання гуманітарних дисциплін у аграрному ВНЗ; застосуванні кредитно-модульної системи організації навчального процесу з рейтинговою оцінкою знань студентів. Це є запорукою підвищення якості навчання та стимулювання самостійної роботи студентів [320, с. 35].

Для більш результативного навчання виправдане застосування принципу наочності разом з викладанням матеріалів лекції за допомогою комп'ютера, проектора, інтерактивної дошки, телевізорів з великою діагоналлю тощо. Таким чином викладач оптимізує та урізномаятнює процес гуманітарних дисциплін.

Але існують перепони пов'язані із застосуванням інноваційних технологій, які мають об'єктивний та суб'єктивний характер. До першого типу відносяться: недостатність правового забезпечення або часті зміни у змісті навчального процесу; неготовність викладачів перейти на нові форми і методи викладання; відсутність організаційних осередків інновацій; матеріально-технічні проблеми. До другого типу: - пасивність викладача у використанні нових технологій, через постійну зміну «правил гри».

Викладач вважається готовий до інноваційної діяльності за таких умов: внутрішньо визнав значимість змін; він готовий до розв'язання нестардатних

ситуацій у навчальному процесі; ситуація в колективі та установі сприятливі до запровадження інновацій та підтримує викладача-новатора.

На сьогодні педагогічна наука розрізняє кілька видів традиційних технологій: предметно орієнтована (головна мета навчання - засвоєння матеріалу); особисто орієнтована (від студента, головне не засвоєння матеріалу, а розвиток його особистості); партнерська (викладач дбає як за засвоєння навчального матеріалу, так і за розвиток особистості студента).

Але криза освіти у сучасному світі викликали до життя нові освітні технології, пов'язані з неможливістю опанувати існуючий обсяг знань, зростанням вимог до професійних навичок, що виявляє великі проблеми у передачі знань традиційними формами навчання. Новою технологією організації навчального процесу є технологія ситуаційного навчання (кейс-метод). Його сутність можуть ілюструвати наступні положення. По-перше, мета навчання відрізняється від класичної схеми - навчити, дати єдино «правильні», раз і назавжди визначені знання, вміння та навички. Навчальний процес орієнтований на усвідомлення не єдиної, а багатьох істин. У технічному ЗВО кейс-метод можна застосувати для вивчення дисциплін, істина в яких плюралістична: у філософії, педагогіці, психології, історії тощо. По-друге, кейс-методу, на відміну від традиційних технологій, властивий демократичний характер процесу одержання знань. Студент є рівноправним із іншими учасниками обговорення проблеми, у тому числі з викладачем [321, с.100]. Головним у навчанні є не оволодіння готовими знаннями, а їх вироблення в процесі співтворчості студента й викладача.

Але, на жаль, в Україні через значні соціально-економічні проблеми застосування цієї технології поки неможливе. Традиційні форми організації навчального процесу дають нам такі показники за умов пасивного навчання (лекція – 5%, читання – 10%), а найбільші – активного та інтерактивного (дискусійні групи – 50%, практика через дію – 75%, навчання інших чи негайне застосування – 90%) [322, с.101]. Це, безперечно, середньостатистичні дані, і в конкретних випадках результати можуть бути дещо іншими, але в середньому

таку закономірність може простежити кожен педагог. В даний час немає чіткого поділу між активними та інтерактивними методами навчання, одні і ті ж методи можуть ставитися різними експертами і до активних, і до інтерактивних [323].

Сучасною формою активних методів навчання виступають інтерактивні методи навчання. Інтерактивні методи навчання пов'язані з більш тісною взаємодією студентів не тільки з викладачем, але і між собою. Викладач виконує роль організатора, помічника, створюючи новий формат проведення занять.

Кафедра суспільн-гуманітарних наук була створена 26 серпня 2015 року шляхом об'єднання кафедр українознавства та філософії і соціології. (Наказ №374-ОД від 26.08.15). Сьогодні кафедра налічує 13 співробітників, серед яких 2 професори, 1 доктор політичних наук, 1 доктор філологічних наук 10 кандидатів наук: історичних, філологічних, педагогічних, філософських, соціологічних; 4 ст.викладача та 2 старших лаборанта. Очолює кафедру кандидат філологічних наук, доцент Максимець Оксана Миколаївна.

Специфікою кафедри є викладання широкого спектру дисциплін для студентів усіх факультетів університету: «Історія України та історія української культури», «Історія науки і техніки», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Культура наукової мови», «Психологія», «Політологія», «Соціологія», «Етика та естетика», «Інтелектуальна власність», «Філософські проблеми наукового пізнання», «Філософія науки та інноваційного розвитку», «Психологія і педагогіка в вищій школі», «Педагогіка».

Викладачі кафедри навчальну роботу спрямовують на активізацію інтелектуально-духовного потенціалу молоді, вдосконалення її мовної культури, поглиблення знань з україністики, філософії, правознавства, психології та педагогіки, використовуючи сучасні методи та прийоми викладання. Важливе значення серед різних форм проведення занять завжди мала і має лекція. До числа найбільш часто використовуваних інтерактивних лекцій можна віднести: проблемну лекцію, лекцію-провокацію, лекцію-візуалізацію, лекцію прес-конференцію, лекцію-бесіду і лекцію-дискусію. При

навчанні студентів не можна повністю відмовитися від класичних лекцій, необхідно поступово доповнювати їх нетрадиційними формами, вносити в них інноваційні елементи, орієнтуючись на студентську аудиторію.

Останнім часом серед викладачів кафедри СГН популярності набувають інтерактивні лекційні та практичні заняття. В ході таких занять у студентів формуються вміння формулювання своєї позиції, постановки і рішення задач, відстоювання своєї точки зору, навички проведення дискусії. Найпопулярнішими серед викладачів при проведенні інтерактивних занять є такі методи: навчальна дискусія, «мозковий штурм», «круглий стіл», ділова гра які застосовуються на заняттях з історичних, філософських, психологічних та філологічних дисциплін.

Ще одним іноваційним методом організації навчальної діяльності викладачів кафедри є використання дистанційної освіти, яка забезпечує доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій (система Moodle) від викладачів до студентів. Дистанційне навчання зробило справжню революцію в освітньому та інформаційному процесах. Онлайн-курси різних дисциплін кафедри СГН доступні кожному студенту, який має доступ до мережі Інтернет та навчального порталу ТДАТУ. Портал наповнений різноманітними пропозиціями онлайн-курсів, тому студенту лишається тільки обрати курс собі відповідно навчального плану свого курсу та спеціальності. Особливо актуальним стало використання дистанційної освіти під час карантину в умовах пандемії COVID-19.

Метою самостійної роботи є закріплення знань, формування умінь і навичок, розширення інтересу до дослідницької діяльності, підвищення рівня підготовки студента. в сучасних умовах великого значення набуває використання інтерактивних форм самостійної роботи студентів. Наприклад, завдання для самостійної роботи студентів можуть бути спрямовані на підготовку презентацій з окремих проблемних питань дисциплін кафедри, робота з базою тестів для навчання і для контролю знань, Провідні фахівці кафедри, маючи на меті залучити студентів до цілеспрямованої наукової

діяльності, керують роботою наукових студентських гуртків, учасники яких оволодівають необхідними навичками дослідницької роботи.

Одним із пріоритетів діяльності кафедри є виховна робота. Адже утвердження української національної ідеї і розбудова на її основі нашої держави вимагає висококваліфікованих спеціалістів, з високими моральними якостями, розвиненими почуттями патріотизму, громадянської та національної гідності, активної життєвої позиції в процесі державотворення. Підготовка таких спеціалістів здійснюється на основі вимог державної концепції національного виховання та концепції виховання, розробленої в університеті, з урахуванням етнічних, соціальних і духовних особливостей студентського колективу. Зусилля викладачів кафедри спрямовуються на те, щоб кожна лекція, практичне чи семінарське заняття мали виховну спрямованість, а виховання студентів проводилося не лише на основі розгляду тих чи інших тем, питань, прикладів та фактів, але й особистісної оцінки різних проблем.

Отже, використання інноваційних методик у навчальному процесі ВНЗ, зокрема при вивчення гуманітарних дисциплін, створює умови для ефективної самореалізації особистості майбутнього фахівця аграрного профілю. Значною мірою це залежить від педагогічної майстерності викладача гуманітарних дисциплін, від прояву його майстерності, бажання оволодівати сучасними освітніми технологіями та готовності студента до цих інновацій і в навчально-виховному процесі.